

povahu delikventa samého, musíme určití podmínky, které ženou individuum k činům vůbec.

Mechanismus nervového dění záleží v tom, že určitý předmět neb idea, myšlenka, vzbuzuje člověku impuls k jednání. Tato konekce mezi ideou a činem označuje se v psychologii jako ideomotorická akce. K činu dojde, je-li impuls dosti silný nebo není-li jiných asociací, které vedou k jinému způsobu reakce na daný podnět a tím potlačí první impuls.

Stanoví dále celkem šest typů zločineckých:

1. Lidé, kteří nepřevídají důsledky svých činů — nedostatek intelligence.
2. Zločinci z nedostatku sociálních instinktů.
3. Zločiny z rozčilení, jež nutno snad nejpečlivěji posuzovati, poněvadž lidé toho druhu jsou za jistých okolností z nejplátnějších členů společnosti.
4. Zločiny pod vlivem nepřekonatelného tlaku spáchané, od duševně chorých periodiků, kteří obdivuhodně dovedou skrývati svou chorobu.
5. Zločinci z řemesla, ze zvyku, kde hraje obyčejně velkou úlohu prostředí a výchova.
6. Zločinci z úvahy, kteří jednají v plném užití svých duševních sil a kteří jedině jsou plně za svůj čin odpovědni.

Pohnutky trestných činů jsou zde tříděny jinak, než je obvyklé v trestním právu, což je přirozené z ohledu na různost stanovisek, ale i tak přináší článek při nejmenším zajímavý doplněk. Z. R.

Trestněprávní hlídka časopisecká. (1.) »Archiv für Rechts- und Wirtschaftsphilosophie« (sv. XII. č. 3) přináší zajímavý článek Hofakcera »Die strafbare Handlung« — rozbírající pojem trestného činu podle práva německého a osnovy z r. 1919. — V »Gerichtssaal« (sv. 89. č. 3.—4.) pojednává Oetker o rehabilitaci podle německé osnovy a o pojmu pachatelství a účastenství, Mezger o pojmu viny a bezpráví (s obsáhlým přehledem literatury!) — V »Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht« (roč. 36., č. 3) rozbírá Bumke německý zákon o soudnictví nad mládeží, tímže thematem zabývá se Doerr v »Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft« (44 sv., 3 č.), který přináší též článek Behingův o trestní zodpovědnosti lékaře při operacích. — V »Monatschrift für Kriminalpsychologie« (roč. 14., č. 4, 7) zabývá se Pelckmann otázkou euthanasie de lege ferenda. — »Revue pénitentiaire et de Droit pénal« přináší podrobný referát o společné schůzi »Société d'études législatives« a »Société générale des prisons« pojednávající o trestněprávních ustanoveních návrhu zákona o vzduchoplavbě. — »Časopis pro právní a státní vědu« (VI., č. 4—5) reprodukuje Kallabovu přednášku o trestu smrti. J. V.

JUDr. Zdenko Stibic: Nástin československého práva obchodního a směnečného se zřetelem ku praktické potřebě družstev a usancím pražské plodinové bursy. — Praha 1923. — 16° — Str. 367. — Kč 00,00.

Dr. Stibic v krátké době po »Katechismu československého práva pro zemědělce« vydává velice pěknou příručku obchodně-právní. Jest přirozeno, že v prvé řadě má na zřeteli potřeby a požadavky zemědělského stavu a speciálně obchodního elementu jeho par excellence hospodářských družstev, jichž vývoj za posledních desíletí byl by kapitolou sám o sobě. Hospodářská družstva v nové době dostávají se do víru velkého obchodu moderně vybaveného, a proto činovníci jich musí znáti právní zásady, jimiž tento obchod se řídí. Proto kniha věnuje svůj stálý zřetel usancím pražské plodinové bursy, jichž znalost, jak autor sám přiznává, a jak z praxe možno se často přesvědčiti, není stále dostatečná. — Systematika knihy řídí se stavbou obchodního zákoníka, vykládajíc jeho ustanovení způsobem jasným a přehledným, neunavuje citováním právních pramenů, ježto jest psána v prvé řadě pro ty, kdo chtějí nabýti vědomostí. Na příslušných místech všimá si autor dodatečného zákonodárství, jehož ustanovení vkládá. Zdá se mi, že přece jen příliš stručně byly vyličený právní poměry obchodních společností, (str. 107—114), za to podrobně byla probrána hospodářská a výdělková společenstva. Pěkně jest vyličená čtvrtá kniha obchodního zákoníka, a myslím, že tato partie dosáhne, že kniha bude se užívati nejen pro běžnou potřebu, nýbrž i ve studiu, neboť pokud mi známo, zde poprvé

jest tiskem vydána v českém jazyku IV. kniha obchodního zákona, a zpracování bursovních usancí provedeno jest snad vůbec poprvé. Ovšem autor má metodu a cíl jiný, než spisovatelé vědeckí ex professo. Jeho cílem jest poučiti neoborníky a to se mu podařilo plnou měrou. V knize jest také vzat zřetel na právo dopravní ve všech jeho oborech: povoznictví, železnictví a poštovníctví. — Pátý díl knihy popisuje právní povahu kupeckých cenných papírů a to smenek, šeků a ostatních kupeckých poukázek. Možno říci, že v knize této vědec pojí se s úspěchem s praktikem, jenž má na mysli účel, k němuž směřuje svou prací. Knihu tu můžeme vřele doporučiti, opakující, že jistě prospěje i těm, kteří právo obchodní studují.

Dr. K. Novák.

Nové publikace ve sbírce komentovaných zákonů československé republiky, vydávané Kompasem. Cíle nakladatelství Kompas vydalo v posledních měsících další tři svazky své sbírky. Jest to jednak »Státní občanství a domovské právo«, péčí Josefa Žlábků a Vladimíra Věrného, dále »Zákon o nakladatelské smlouvě«, upravený Antonínem Hartmanem a konečně týmž autorem redigované »Advokátní a notářská sazba a soudní poplatky«. Pokud prvě publikace se týče, jsou v ní uvedena všechna zákonná místa této materie se týkající, při čemž autoři k zákonnému textu na mnohých místech přidávají výklad po způsobu přehledného pojednání. Bohužel, že typografická úprava díla znesnadňuje do určité míry orientaci. V tomto ohledu sbírka Kompassu, která má ambice, a jistě oprávněné, že převzme u nás úlohu Manzových vydání, hledá stále cestu. Svědčí o tom i druhá nová publikace: Zákon o nakladatelské smlouvě, kde autorovy komentáře, velice pečlivé a instruktivní, zařazeny jsou pod příslušné paragrafy petitem. Zdá se vám snad, že neustálé zdůrazňování technické úpravy zákoníků jest věcí vedlejší a podřadnou. Než každý praktik a i teoretik vám řekne, že komentáře a vydání zákonná hledá proto, aby brzy našel to, čeho potřebuje. Pečlivě technicky upravené vydání najde daleko větší obliby, než nepřehledné, neboť v tomto případě mi stejně poslouží úřední sbírka zákonů a nařízení. Technické zdokonalování vede k oblibě sbírky, většímu odbytu jejímu, a konec konců k lepšímu vědeckému uspořádání. — Na této cestě snad úspěšně pokračuje vydání zákona o smlouvě nakladatelské, k němuž také připojeny jsou ukázky úpravy věcí těch v právu uherském, švýcarském a německém. — Týmž autorem upraveny byly také nařízení a zákony o advokátní a notářské sazbě a soudních poplatcích, kterážto sbírka má tu výhodu, že uvedeno jest v ní cis. nař. z 15. září 1915 o soudních poplatcích. Jinak však pro materii, kterou upravují, zdá se mi, jsou tabely přehlednější. —á—

Trestní zákony československé platné v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Sestavili a poznámkami opatřili Dr. Jaroslav Kallab a Vilém Herrnritt. Vydání Kompassu sv. VIII. Praha 1923. 16°. Str. 744. Kč 90.— vázané. — Po civilním řádě soudním vychází nyní trestní zákon platný v zemích historických se všemi změnami do konce března 1923. Bylo ho již potřeba, a neustálé oddalování vydání jeho odkazem na chystanou reformu trestního práva stalo se již příznačným. Autoři sami v předmluvě poukazují na obtíže porřízení nového zákona trestního. A tak platí stále pro historické země právo jiné než pro Slovensko. Sbírká tato obsahuje prozatím starý zákon z roku 1852, k němuž přirozeně pojí se celá řada doplňků, jak za více než půlstoletí se nashromáždila, a množství rozhodnutí soudních. Pokud jde o překlad zákonů z doby rakouské, dbali autoři s malými výjimkami autentických překladů, uveřejněných v českém překladu říšského zákoníku, kterýžto fakt způsobil, že překlad na mnoha místech zní až příliš archaisticky a pro dnešní dobu a pokrok jazykový nezvykle, jako zvláště, že často užíváno jest podstatných jmen slovesných místo obrátů větných a plynějších. Jistě že jazyk od posledních padesáti let pokročil i v mnohosti a pestrosti, i konečně v možnostech vyjadřovacích, což i jinak lze ihned poznati na jazykovém rázu zákonů republikánských. — Komentář zákona proveden jest pečlivě a přehledně. Více než polovici díla zaujímají dodatečné předpisy, na něž na příslušných místech v zákoně bylo poukázáno. V dílu III. seřazeny